

ÚVOD DO PEDAGOGIKY A ZÁKLADY PEDAGOGICKÉHO MYŠLENÍ

4. Prostředky a podmínky výchovy

1. PROSTŘEDKY výchovy

Širší pojetí

Literatura:

Blížkovský, B. Systémová pedagogika. Ostrava: Amosium Servis, 1992.

Soustava výchovně vzdělávacích činitelů (výchova veřejná, rodinná, sebevýchova)

Soustava výchovně vzdělávacích obsahů (obsah teoretické a praktické výuky, obsah výchovy mimo vyučování, sebevzdělávací programy)

Soustava výchovně vzdělávacích metod, forem, principů

Výchovné prostředí (pedagogické využívání životního prostředí k výchovným cílům)

Širší pojetí – Vybrané prostředky výchovy :

Literatura:

Jůva, V. et al. Základy pedagogiky pro doplňující pedagogické studium. Brno: Paido, 2001.

Všechno, co slouží k realizaci výchovy a dosahování výchovných cílů, např.:

Vyučování

Pedagogicky adaptované prostředí

Hromadné sdělovací prostředky

Práce

Hra

Umění

Sport a tělovýchova

Kolektiv

Užší pojetí, prostředky materiální povahy

Výukové pomůcky (knihy, učebnice, encyklopedie, tabulky, statistiky, schémata, přehledy, obrazy, grafy, pokusné a laboratorní vybavení, mapy, tabule, křída, CD, DVD, videokazety, filmy, věcné vybavení kabinetů)

Didaktická technika (zařízení a přístroje, zpětný projektor, počítače, přehrávače, promítačky, kamery, magnetofony)

2. PODMÍNKY výchovy

1. Vnější podmínky výchovy:

Sociální prostředí, okolnosti, za nichž výchova probíhá, kultura a společenská etika, mezilidské vztahy, osobnosti, dosažená úroveň života

Přírodní prostředí, životní prostředí vychovatelů i vychovávaných

Faktory politické, ekonomické, vědecké, kulturní, duchovní, historické, zdravotní i demografické (populační)

2. Vnitřní podmínky výchovy:

Fyzické a psychické předpoklady jedince – vrozené a získané vlastnosti, žádoucí i nežádoucí, zdravotní stav, potřeby, volní a charakterové, intelektové a poznávací vlastnosti, zájmové zaměření a hodnotová orientace

Výchovně vzdělávací výsledky dosavadní výchovy a sebevýchovy, souhrn životních zkušeností a zvláštností (individuálních i skupinových)

Výsledky dosavadního pedagogicky nezáměrného utváření

Literatura:

Blížkovský, B. Systémová pedagogika, 1992

Holoušová, D. a kol. Základy pedagogiky I., Olomouc: UP, 1993

Pařízek, V. Obecná pedagogika. Praha: SPN, 1991

Pelikán, J. Pomáhat být. Praha: Karolinum, 2002

Kraus, B., Poláčková, V. et al. Prostředí, člověk, výchova. Brno: Paido, 2001